

δαίων. Ἐνίστε δὲ καὶ κατὰ τὸ 11ον ἑτος τοῦ αὐτοῦ κύκλου ἐόρτάζουσι πρὸ αὐτῶν, μετ' αὐτῶν δὲ καὶ κατὰ τὸ δον ἑτος.

Ορίσαντες τὴν ἡμέραν καὶ τοῦ Ἰουδαικοῦ Πάσχα ἀπὸ τῆς μεταρρυθμίσεως τοῦ ἡμερολογίου μέχρι τοῦ 2010 καὶ συγχρίναντες τὴν ἑορτὴν ταύτην μετὰ τῆς τῶν Λατίνων εὑρομένης διτοῦ:

Κατὰ τὸν αἰώνα τῆς μεταρρυθμίσεως οἱ Λατίνοι ἔωρτασαν πρὸ τῶν Ἰουδαίων δις τῷ 1587 καὶ 1598.

Κατὰ τὸν 17ον αἰώνα δεκάκις πρὸ τῶν Ἰουδαίων καθ' ἔκαστον 8ον καὶ 19ον ἑτος τοῦ κύκλου τῆς δεκαεναετηρίδος, ἀπαξ δὲ μετ' αὐτῶν τὸ 1619.

Κατὰ τὸν 18ον ἑκατοδεκάκις πρὸ αὐτῶν καθ' ἔκαστον 8ον 11ον καὶ 19ον ἑτος τοῦ κύκλου.

Κατὰ δὲ τὸν 19ον αἰώνα πεντεκατοδεκάκις μὲν πρὸ αὐτῶν καθ' ἔκαστον 8ον, 11ον καὶ 19ον ἑτος δις δὲ μετ' αὐτῶν.

Κατὰ δὲ τὸν 20ὸν οἱ Λατίνοι θὰ ἑορτάσωσι πεντεκατοδεκάκις μὲν πρὸ αὐτῶν καθ' ἔκαστον 8ον 11 καὶ 19ον ἑτος πεντάκις δὲ μετ' αὐτῶν. Ήτοι ἐν σειρῇ 417 ἑτῶν οἱ Λατίνοι ἔωρτασαν 58 φοράς πρὸ τῶν Ἰουδαίων 8 δὲ φοράς μετὰ τῶν Ἰουδαίων.

Ἐάν λοιπὸν ἐπαναφέρωμεν καὶ ἡμεῖς τὴν ἑαρινὴν ἰσημερίαν εἰς τὴν 21ην Μαρτίου, ὡς συνέδαινε καὶ κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς ἐν Νικαίᾳ Συνέδου, θὰ ἑορτάζωμεν τὸ Πάσχα πρὸ τῶν Ἰουδαίων ἢ καὶ μετ' αὐτῶν. Ἀλλὰ τούτῳ ἀπαγορεύει ἡμῖν ὁ Ζ'. Ἀποστολικὸς κανὼν.

• Η Ρωμαικὴ Ἑκκλησία ἐπιτηροῦσα μόνον τὴν ἰσημερίαν τροπήν, ὡς ἡτοι καὶ ἡ γνώμη τοῦ Κλήμεντος Ρώμης «ὑμεῖς δὲ φυλάσσεοθε ἀκριβῶς τὴν τροπήν τῆς ἑαρινῆς ὥρας» ἐπέφερε τὴν γνωστὴν τροποποίησιν μη, φυλάξασα τὸν ἔτερον ἔρον, τὸ ἑορτάζειν μετὰ τῶν Ἰουδαίους, ὡς ἡτοι τὸ ἔθος τῆς Ἑκκλησίας. 'Αλλ' ἂρα γε δυνάμεθα καὶ ἡμεῖς σῆμερον νὰ καίνοτο μήσωμεν ἑορτάζοντες πρὸ τῶν Ἰουδαίων παραβλέποντες τὸν Ζ'. Ἀποστολικὸν κανόνα; ἢ πρέπει νὰ τροποποιήσωμεν τὸν κανόνα τῆς ἐν Νικαίᾳ Συνέδου καὶ νὰ ἑορτάζωμεν τὸ Πάσχα, χρείας τυχούσης, καὶ μετὰ μίαν πανσέληνον παρακολουθοῦντες τὸ Πάσχα τῶν Ἰουδαίων οὐχὶ κατὰ τύπον ἀλλὰ κατ' οὐσίαν. Εἰς ταῦτα δέον νὰ ἀπαντήσωσιν οἱ θεολόγοι.

Πρὸ πάσης μελετωμένης μεταρρυθμίσεως οἱ θεολόγοι πρέπει νὰ ἐπιφέρωσι τὴν ἐτυμηγορίαν αὐτῶν διέτι οὐδὲν δύναται νὰ γίνῃ ἐν μη ἐριτηνευθῆ ὁ Ζ'. Ἀποστολικὸς Κανόν.

Ἐξεθέσαμεν, ἐση ἡμῖν δύναμις, σαφῶς καὶ βραχέως: α) πῶς ὑπολογίζονται οἱ κύκλοι τῆς παρεμβολῆς τῶν ἔμβολιμων ἡμερῶν. Ἐδείξαμεν δ' διτοῦ διὰ τοῦ Γρηγορίου κατὰ πολὺ μειονεκτεῖ ἀλλων ἀπλουστέρων καὶ ἀκριβεστέρων κύκλων καὶ διτοῦ διὰ τοῦ Γρηγόριος ἐσφάλη εἰς τὴν ἔκτιμησιν τῆς μετεμπτώσεως, διὸ τὸ ἡμερολόγιον τούτου εἶναι πάντως ἀκατάλληλον, ἀνάγκης τυχούσης, νὰ ἀντικαταστήσῃ τὸ Ιουλιανὸν ἡμερολόγιον διτοῦ τίνος κύκλου δυνάμεθα νὰ περιορίσωμεν τὴν ἑα-

ρινὴν ἰσημερίαν δισον τὸ δυνατὸν πλησιέστερον πρὸς τὴν 21 Μαρτίου, ἐπερ δὲν κατωρθώθη διὰ τῆς μεταρρυθμίσεως τοῦ Γρηγορίου, ποτὲ ἐνέργεια γίνεται παρὰ τοῖς Εὐρωπαϊκοῖς λοισις πρὸς ἀντικατάστασιν τοῦ γρηγοριανοῦ ἡμερολογίου διὰ τῆς ἐπιβολῆς τοῦ ἡμερολογίου τῆς Ἀστρονομικῆς Ἐταιρείας τῆς Γαλλίας ἢ ἀλλού παρεμφεροῦς ἔχοντος ἀλλοίαν διαιρέσιν καὶ διανομὴν τῶν ἡμερῶν ἢ τὸ ἐν ἴσχυι γρηγοριανὸν καὶ γ) Τι συμβήσεται ἐὰν ἐπαναφέρωμεν τὴν ἑαρινὴν ἰσημερίαν εἰς τὴν 21ην Μαρτίου καὶ πρὸς τὴν ἑορτὴν τοῦ Πάσχα.

Πεποιθαμέν διτοῦ ἡ μεταρρυθμίσις τοῦ ἡμερολογίου δὲν δύναται νὰ γείνη ἀνεψιανή συνεργασίας τῶν θεολόγων καὶ ἀστρονόμων τῶν μὲν πρώτων ἐρμηνεύοντων τὸν Ζ'. Ἀποστολικὸν κανόνα ἢ τροποποιούντων τὸν κανόνα τῆς ἐν Νικαίᾳ, τῶν δὲ δευτέρων προσαγόντων πάντα τὰ στοιχεῖα τοῦ λογισμοῦ, διπος τὸ ἡμερολόγιον θεραπεύη πάσας τὰς ἀνάγκας τῆς θρησκείας καὶ πολιτείας. Ως ἐν τούτῳ ὑποδάλλομεν εἰς ἀμφοτέρας τὰς μερίδας, τὰς δυναμένας νὰ ἀντιπροσωπεύσωσιν ἐν τῇ παρούσῃ περιστάσει τὴν γνώμην τῆς Μιλᾶς Ἀγίας καὶ Καθολικῆς τοῦ Χριστοῦ Ἑκκλησίας, τὰ ἔξαγόμενα τῆς μελέτης ἡμῶν προσκομίζοντες ἐλάχιστα, ἀντὶ δισῶν απαιτεῖ ἢ ἐπίλυσις τοῦ προδλήματος τοῦ ἡμερολογίου.

Κ. Θ. ΠΑΓΩΝΗΣ

Δρ. Μ. Καθηγητὴς ἐν τῷ Ἀθερωφείῳ
Τυμνασίῳ

ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑΤΙΚΟ ΔΙΗΓΗΜΑ

ΤΑ ΛΙΓΑΝΑΙΑ

ΕΛΟΣ, ἀφοῦ ἔφερε πολλές βόλτες, ἐντὸς τῆς παραβαλασσίας ἀγορᾶς τοῦ Βάλου, ὁ καπετάν Ηλίας τῆς Μπαμπλένως—καὶ ποῦ νὰ θυμηθῇ ὅλας τὰς παραγγελίας ὅσας τοῦ εἶχον φορτώσει ἀπὸ τὸ νησί οἱ καλοὶ πατριώται του! Ἐπρεπε νὰ ἦτον ὁ νοῦς του κατάστηχον τοῦ Δελχαρόγιανου τοῦ Χασάπη, ἢ ἐπρεπε νὰ ἦτον ἀποθήκη παλαιῶν πραγμάτων τοῦ γέρο-Παναζ, διὰ νὰ τα ἐνύμηται ὅλα, μὲ αὐξοντα ἀριθμὸν, μὲ εἶδος καὶ ποσόν, καὶ μὲ ὄνομα. Ἄλλος τοῦ εἶχε δώσει προκαταβολὴν πενήντα λεπτά διὰ νὰ τοῦ ἀγοράσῃ ἐνα τρυγολόγου ἢ ἐνα κυρτὸν σουγιάν, «γκέκαν» καλούμενον, καὶ ἄλλος τοῦ εἶχε δώσει δύο δραχμάς διὰ νὰ τοῦ φέρῃ μισή δουζιναν πιάτα. Ἄλλος τοῦ εἶχε παραγγείλη λαμποδέτην, ἄλλος καπέλλον, καὶ ἄλλος ἐνα κεφαλοτύρι. Ο Γιάννης ὁ Ἀντώναρος τοῦ εἶχε παραγγείλη μίαν σδάρινα διὰ τὸ ισοπεδώμα τῶν έωλων τοῦ χώματος μετὰ τὸ ὄργωμα, καὶ ἡ Μαργαρή τῆς Πασσίνας τοῦ εἶχε δώσει λεπτά διὰ νὰ τῆς φωνήσῃ κουντοῦρες κόκκινες καὶ παντόφλες μιτερές...

Αφοῦ ἐψύχνισεν ὅλας τὰς παραγγελίας. ὅπως ἐνεβυ-
μένη, καὶ τὰς ἐπὶ πιστώσει καὶ τὰς ἐπὶ προκαταβολῇ,
καὶ τοῦ ἔμειναν ἀκέρην 1.20 ἀπὸ τὰ ξένα λεπτά, ὅσα
εἶχε βάλῃ χωρισταί εἰς μίαν σακούλην, καὶ τὰς ἔξα-
λεν εἰς τὸ ἀριστερὸν θυλακιον τοῦ γελέκου. Διὰ νὰ ἐπι-
στρέψῃ τὸ μικρὸν τοῦτο ποσὸν εἰς πάντα ἔστις θὰ τὸ
ἀπήγει—μὰ δὲν ἦτον τὸ μικρό του φύλακε γλα νὰ τὰ
ἐνθυμεῖται ὅλαι ἔνος τοῦ, κι αὐτὸν ῥωμέικην—έμ-
βαρκάρισεν εἰς τὴν Βρατσέραν, ὡς τρεις ὥρες νύκτα, μὲ
σκοτῶν ν' ἀποπλέυσῃ μετα το μεσάνυκτα.

Ἐξημέρων δὲ 30 Δεκεμβρίου.

Ο κατέρας ἦτον γλυκὺς καὶ μαλακός. Εἶχε κάρη
σφυρίν χειρῶνα πρὸ τῶν Χριστουγένων.

Ο καπετάν Ηλίας ἐλογαριαζεν ὅτι θὰ εἶχε καιρὸν
νὰ φύσῃ, τὸ ὄργοτερον, τὴν ἑσπέραν τῆς παρομονῆς
τοῦ Ἀγίου Βασιλείου, εἰς τὴν μικρὰν νῆστον του, ἀπέ-
χουσαν περὶ τὰ τριάντα ναυτικά μίλια ἀπὸ τὸν Βόλον.

Καὶ μὲν ὅλα τὰ ἐναντία καὶ τὰ ἐνδεχόμενα, καὶ σὺ-
τυχὸν θὰ ἴναγκαζετο, ἀπὸ παρακαΐρον, νὰ πλησιασθη
εἰς καρέν ἀπὸ τὰ προσφίλη λιμανάκια του, τὰ ἐντὸς τοῦ
κόλπου καὶ τὰ ἔξω, εἰς τὸ πέλαγος—ἐπεδὴ ἦτο πολὺ συν-
τηρητικός, καὶ πριελεπτικός, ὡς κυνεργήτης πλοίου, καὶ
δὲν τοῦ ἔρεσκε ν' ἀρρενίῃ τὴν νύκτα ἀφ' ἑσπέρας, εἰρή-
μόνον μετά τὰ μεσάνυχτα, ὅταν θὰ εἴχεν ἡμέραν ἐμ-
πρός του. Τὰ λιμανάκια ταῦτα δὲν ἔχρειάζοτο κατά-
στοχον διὰ νὰ καταριθμηθῶσιν ἥσταν ἡ Χουδρή "Αμμος,
τὸ Ἐλασοκύλησι, ὁ "Αϊ-Σώστης, τὸ Ἀπάγκο καὶ
ὁ Χαρογιαλός. Καὶ δὲν θὰ ἦτο βεβαίως ἀιώγκην νὰ προ-
σεγγίσῃ εἰς ὅλα, ἐπως σήλοτε τοῦ εἶχε συμβῆ." Άλλα
τώρα ἐπρεπε νό εύρισκεται τὴν παραμονὴν τοῦ "Ἀγίου
Βασιλείου εἰς τὴν νῆσόν του, διὰ νὰ ἀποδιέσθῃ ὅλα τὰ
ἔμπορεύματα καὶ τὰς παραγγελίας, διὰ νὰ ἔρτασουν
οἱ ἀνθρώποι τὴν Πρωτογενιάν, μὲ χαρόν καὶ ὑγειαν.

* * *

Αφοῦ ἐπλευσε πέντε μίλια ἐντὸς τοῦ κόλπου, εἰς τὰς
τρεῖς μετά τὰ μεσάνυχτα, ἐσηκώθη ἀνεμος, ὁ ὄποιος
έφαντο νὰ ἔρχεται ἀπὸ ὅλια μπογάζια, ἀπὸ τὰ στενά
τὰ μεταξὺ Εὔξενας καὶ τῆς Στερεάς. Ο ἀνεμος αὐτὸς
δὲν ἦτον πολὺ σφοδρός, φύτε κυρίως ἐναντίος, ὅλλ' ἦτον
ὑχληρός. Ἐπειδὴ ἦτον μάχτα ἀκόμη—ήθελε τρεις ὥρες
νὰ χαράξῃ, τέσσερες ώς ποῦ νὰ ὅγη ὁ ήλιος—κ' ἐπειδὴ
ἦτον γειμῶνας καιρός, ὁ καπετάν Ηλίας, διὰ τὸ ἀσφα-
λέστερον ἐγύρισε τὴν πλώρων πρὸς τὸν Γραιών, κατὰ
τὴν στεριάν, κ' ἐπῆγε κι ἤραξεν εἰς τὴν Χουδρήν
"Αμμον.

Μόλις γέρε τὸν Εύξενο καὶ ἀγκυρα, κι εἶναι
ὅτι ἐκόπασεν ἐντὸς τοῦ κόλπου. "Η δοὶ ἐπαυσε νὰ ἔρχε-
ται ἔξωθεν, ἀπὸ τὸ στόμιον τοῦ μικροῦ ὄρμου. Ο κυ-
ρερήτης τῆς έρατσέρας, διὰ νὰ μὴ χασμορέψῃ, ἐσαλ-
πάρισε παλιν, ἵσταρισε τές μπούμες τῶν δύο καταρτιών,
τὰς ὄποιας μόλις εἶχε μανύρη. ἔσαλε πλώρων πρὸς

ἀνατολὸς κι ἐπλευσε πρὸς τὸ Τρίκερι, τὸ ὑψηλὸν
ἀκρωτήριον, τὸ κλεῖον τὸν Παγαστικόν.

Άλλα πρὶν φθάση ἀκόμη ἔκει, καὶ πρὶν δυνηθῆ, εἰς
τὰς πρώτας ἀκτῖνας τοῦ ἥλιου ν' ἀντικρύστη τὰς κοκκι-
νωπάς οικίας τοῦ γραφικοῦ χωρίου, εἰς τὸ ὄψος τοῦ
λόφου, ὁ ἀνεμος ἐφάνη ὅτι ἐτράπη πρὸς ἀνατολάς, καὶ
ἥρχετο ἀντίπρωρα εἰς τὴν έρατσέραν. Ακόμη δὲν εἶχε
χαραξει καλά! Ο καπετάν Ηλίας τῆς Μπαμπλέ-
νικς ἐστράφη ἀριστερά, κ' ἐπῆγε κ' ἔρριψε τὴν ἀγκυραν
εἰς τὸ Ελαφοκλήσι. τὸν μικρὸν ὄρασιον λιμενίσκον.
Τισώς ἐκεὶ ἥσαν οἱ Ἀφέται τῶν ἀρχαίων.

Ο ἀνεμος ἦτο πράγματι ἀπηλιώτης, καὶ ὅσο-πή-
γαινεν ἐφρεσκάριζε. Ο Ηλίας τῆς Μπαμπλένως εἶγε
τόσα ἐμπορεύματα εἰς τὸ ἀμπάρι—օρύζια, παπνά.
πάστες, βαρέλια ρώμιον καὶ ράκιον—τόσας παραγγε-
λίας εἰς τὴν καμέραν τῆς πρύμνης. Δὲν τὸν ἔμελεν σὸν
αὐτὸς ἢ τὸ σκάφος ἐκινδύνευε, τὸν ἔμελεν ὅμως πολὺ^{διὰ τὰ πράγματα τὰ ζένα.}

Η έρατσέρα του ἦτο συγχρόνως η Πάραλος καὶ η
Σαλαμινία τῆς μικρᾶς νήσου. "Οπως λέγουν ὅτι εἰς πε-
ρασμένους χρόνους, ἀν δὲν ἔστελλεν ὁ Ιμάρης τῆς
Προύστης μήνυμα ὅτι ἔκαμε φεγγάρι, δὲν ἥδυνατο ὁ
Σουλτανὸς νὰ κάμη μπαΐραμι, καὶ ἂς ἦτον εἰς ὅλον τὸν
κόσμον ὀρατὸν ἀπὸ δύο ἡ τριῶν ἡμερῶν τὸ φεγγάρι ὁ φ-
θαλμοφανῆς, οὕτω, όν τὸ έρατσέρα τοῦ καπετάν Ηλία
δὲν κατέπλευεν εἰς τὴν μικρὰν νῆσον νὰ φέρῃ τὰ τόσα
ὄψινα, σχεδὸν δὲν θὰ ἥδυναντο οἱ κάτοικοι νὰ κάμουν
Χριστούγεννα η Πρωτοχρονίαν η Λαμπρήν.

Ο Ηλίας τῆς Μπαμπλένως ἦτο χοπτός καὶ εἰδι-
κινής ἀνθρώπος. Μίαν μόνην ἀπιστίαν εἶχε κάρη ὅταν
ἦτο πάρα πολὺ νέος—τὸ κρέμα του τὸ εἶχεν ἔξομολο-
γυβῆ τότε εἰς τὸν πνευματικόν, κ' ἔκτοτε τὸ διηγείτο εἰς
πολλοὺς αιθρώπους. Μὲ τὸ δασκαλεύμα ἐνὸς γεροντο-
τερου, ὅστις ἐφαίνετο νὰ εἴνε πεπειραμένος περὶ τὰ τοι-
αῦτα, εἶχον καταχρασθῆ δεκαδας τινὰς κεραμιδιῶν ἀπὸ
τὰ πλινθοποιεία τῶν Ωρεῶν. Άλλα μόλις εἶχε διαπρα-
χθῆ η κλοπή, ὅταν ἔκυψεν ὁ Ηλίας νὰ λύσῃ τὴν μπα-
ρούματα τῆς φελλούκας διὰ νὰ ἀνέβη εἰς τὸ πλοίον, τε-
ραστία σμέρων ἀναπηδήσασα ἀπὸ ἐνα χάρακιον η θαλά-
μι ἐκεὶ πλησίον, τοῦ ἔφαγε τρομερά τὰ κρέατα τῆς
ωλένης τῆς δεξιῆς, μὲ τοὺς θηριώδεις δόδοντας της.

Αὐτὴν ἦτον η πρώτη καὶ τελευταία φορὰ διὰ τὸν νεα-
ρὸν τότε ναυτικόν. Η σμέρων εἶχεν ἀποσταλῆ θεόβεν
ώς τιμωρός. Καὶ μετά είκοσατείαν ὑστερον ο Ηλίας
ἔδεικνε τὰς οὐλάς τοῦ φοβεροῦ δίγυματος εἰς ὅλους πρὸς
ὅσους διηγείτο τὸ γεγονός, τὸ ὄποιον ἦτο ἀληθέστατον ως
φαίνεται.

* * *

Εύτυχώς, μετά τὴν ἀνατολὴν τοῦ ἥλιου, ὁ λεβάντης
χρήσει νὰ καταπράνεται, εἶτα ἐκόπασεν, ὀλοσχερῶς.
Ο καπετάν Ηλίας, ὅστις εἶχεν ἔξθιη μὲ τὴν έσφρα-

λαν εις τὰ ὄλγα δράχια τὰ ὅποια ἔκλειον τὸν ὄρμον πρὸς ἀνατολάς, καὶ ἡσχολεῖτο νὰ μαζώνῃ κοχύλια καὶ πεταλίδιας ὅπου ἔστικαν ἐκεῖ ἐν ἀφθονίᾳ εἰς τὸν ἰσημερινὸν τοῦ θαλασσίου δράχου, μετὰ λύπης ἀφῆκε τὸ προσφιλές λιψανάκι του—ήτο μία ποιητικωτάτη μικρὰ ἀγναῖλη τοῦ ἑδάφους, ὅπου ἡμέρευν τὰ ἄγρια κύματα κ' ἐγυαλίζε γαλανὰ ὥροντος—καὶ ἔξεπλευτε πάλιν πρὸς ἀνατολάς. Τώρα θὰ ἔχειρητο πλέον εἰς τὸ ἀνοικτὸν πέλαγος, καὶ ὁ Θεός Βοηθός!

Πολὺ χορευτικὸν καὶ μὲ ἀποτόμους λινισμοὺς ἦτο τὸ πέραμα ἐκεῖνο. Ἀχαλίνωτον, μὲ τὰς λευκὰς χάλιτας τῶν κυμάτων, ἀδιακόπως ὀρθουμένας καὶ ἀναπηδώσας, πλέον ἀγνωστον δρόμον πρὸς τὸν ἀτελεύτητον ὑγρὸν κύκλου βαίνον πρὸς τὸ ἀπειρον, πρὸς τὴν αἰωνιότητα, τὸ πέλαγος, ἀναχόρταγον, εἶχε φάγη πολλὰ σκάφη καὶ σκελετά, πολλὰ σκαριά πλοίων, καὶ πολλὰ κουφάρια ἀνθρώπων. Αἱ καλαιοὶ οικονυράδες, αἱ εὐλαβεῖς χριστιαναί, γύρω εἰς τὰ χωριά καὶ εἰς τὰς νήσους, ἐμαγείρευν εἴσαιρτες τὸν ὄρφων, τὴν συναγριδᾶ, καὶ ὅλα τὰ μεγάλα νόστιμα ὑψήλα, ἀλλὰ ποῦ νὰ δοκιμάσουν τὴν γεύσιν, νὰ κυττάζουν τὸ φαγή στ' ἀλάτι! Τὰ ὑψήλα ἐκεῖνα ἦτο πιθανὸν νὰ εἴχαν θίξει πυργιμένους ἀνθρώπους, καὶ ποιὰ καλὴ χριστιανή θὰ τὰ ἔβαζε ποτέ στὸ στόμα της!

* * *

Ἄφοι ἔκαμψεν ἡ δρατσέρα τὸ Τρίκκερι, καὶ εἶχεν ἀπομακρυνθῆ ὡς ἐν μίλιον εἰς τὸ πέλαγος, ἥρχισε νὰ λικυνθεῖται πολὺ δυνατά πλευρόθεν, ἐξ ἀριστερῶν πρὸς τὰ δεξιά. Οἱ ἀνεμοὶ εἶχε φυλώσει καὶ τὸν ἐπῆγε γραιον.

Οἱ κυρερήτης διέταξε τὸν ναύτην καὶ τὸν μούτσον του νὰ ποδίσουν, καὶ στραφέντες εἰσέπλευσαν εἰς τὸν "Αἴ-Σώτην, τὸν φερόνυμον ὄρμον, καὶ ἡγκυροδόληταν. Α! τώρα ἀντίκρυζαν τὴν ὥραίαν καταπράσινην μῆσον ὅπου ἡτον ὡς παραδείσος φυτευμένος ανάμεσα εἰς τὰ τέσσερα πέλαγα, τὰ ὄποια τὴν ἔβρεχαν ὡς οἱ τέσσαρες ποταμοὶ τὸ παλαιὸν τὸν κῆπον τῆς Ἐδέμ. Δὲν ἦσαν μακρὰν πλέον" ἀπῆχον δέκα μῆλα, καὶ νὰ ἔστησεν ὁ ἐγθύρος, ὡς τὴν ἀλληλήν ἡμέραν, τὴν 31ην ὅλοι οἱ ἀνεμοὶ θὰ ἐκόπαζον, καὶ ἡ δρατσέρα θὰ κατευδώνετο εἰς τὸν πλοῦν της.

Ἐνύκτωσεν ἡδη. Οἱ Ἡλίας τῆς Μπαμπλένως εἶχεν ἀπόφασιν πρὶν φέγη ἡ ἀλληλή μέρα, μετὰ τὸ μεσονύκτιον κοντὰ τὰ χαράμματα νὰ πλεύσῃ εἰς τὸ ποθητὸν τέρμα τοῦ ταξιδιοῦ του.

Πράγματι, ὁ "Αἴ-Σώτης τὸν ἔσοδό της, καὶ δὲν ἔχρειάσθη πλέον, ὅταν ἀπέπλευσαν περὶ τὸ λυκανύγες, νὰ προσεγγίσουν καὶ εἰς τὰ ἀλλα δύο λιψανάκια, οὔτε εἰς τὸν Ἀπάγκιο οὔτε εἰς τὸν Χαμογιαλόν. Ήτο γαλήνη κατὰ τὰς πρωΐνας ὥρας. Ἀλλὰ τὸ σκάφος δὲν ἐπροχώρει, ὅπερες ἔδεσεν γιουντέπι μὲ τὴν φελούκαν, καὶ ἐρρουκολκούταν τὸ πλοίον κωπήλατούντες, δικαπετάνης Ἡλίας καὶ

ὁ ναύτης του. Μόνος ὁ μικρὸς μούτσος ἔμεινεν ἐπὶ τῆς δρατσέρας κρατῶν τὸ πηδάλιον.

Ἄτυχῶς, ἔτσι τοὺς ἐπῆρον ἡ δυτικὴ ἀκτὴ τοῦ νησιοῦ, πελαγίστιος ἔγειρος σφυρὸς ἥλθε πάλιν εἰς ἀριστερῶν, καὶ ἤρχισε νὰ κλυδωνίζεται θλιβερὸ τὸ μικρὸν σκάφος. Οἱ Ἡλίας τῆς Μπαμπλένως καὶ ὁ ναύτης του ἐλυταν τὰ γιουντέπι, ἀντίλλοιν ἐπὶ τῆς δρατσέρας, καὶ ἐχειροσθηταν τὰ ἄρμενα καὶ τὸ πηδάλιον. Εμαλίναρισαν τὰ πανιά, καὶ ἔμεινε τὸ σκάφος ἔγιναν.

Νὰ διαπλεύσῃ τις ὅλου τὸν κύπρου καὶ τὸ πέλαγος, ν' ἀρχέη εἰς τρίχι λιψανάκια—τὴν Χνυδρὴν "Αἷμαν, τὸ Εἰλαρφοκλῆτης καὶ τὸν "Αἴ-Σώτην—μόνον εἰς τὸν Απαγκιό καὶ εἰς τὸν Χρυσιγαλόν νὰ μὴ προστεγγήσῃ—νὰ φθάσῃ ἀποκάτω ἀπὸ τὴν Σκλαθον, καὶ ἀντὶ νὰ σὲ προστατεύσῃ ἡ χαριτωμένη ἀκτὴ τοῦ ὥρχου νησιοῦ, νὰ σὲ κλυδωνίζῃ καὶ νὰ σὲ χορεύῃ δικτελιέν χορὸν ὁ πελαγίστος ἀνεμος! Καὶ μαλισταὶ νὰ εἴημερώνη ἡ Πρωτοχρονίδη, καὶ νὰ κουντέη ἡ μέρα τῆς παραμονῆς νὰ δραδιστῇ! Ή, αὐτὸ, ἡτο μεγάλη ἀτυχία, πρέπει νὰ τὸ δραμογήσωμεν.

Καὶ καὶ τούλαχιστον ἡδύνατο ὁ καπετάν Ηλίας, ὅπως ἔστω τὸν ἔχυτον του, τοὺς ἀνθρώπους του καὶ τὸ σκάφος νὰ σώσῃ ὅλας τὰς παραχγγείλας καὶ τὰ ἀμπορεύματα! Φεῦ! εὐρέθη διὰ πρώτην φοράν εἰς τὴν ζωὴν του, εἰς τὴν σκληρὸν ἀνάγκην νὰ κάμη αἵχριάν, μερικήν! Κ' ἐν πρώτοις ἔδεισε σιμὰ εἰς τὴν ἀκτὴν τρία βαρέλια ρύμι, τὰ ὄποια ὄμως ἦτο βίσσιος ὅτι θὰ ἐπανευρίσκοντα σχεδὸν ἀλώδητα τὴν ἐπιούσαν, ὅταν θὰ ἔπαινεν ἡ τριμυρία!

Η δρατσέρα ἦτο ἐν ἀγωνίᾳ, μᾶλις δύο μῆλα μακρὰν τοῦ λιψένος, ἀντικρύ εἰς μίαν κρημνῶδη ἀκτῆν πλὴν δὲν ἡδύνατο νὰ πλητιάσῃ. Είτα ἔρριψεν εἰς τὴν θαλασσαν ἐνα σάκου μὲ ρύζι, καὶ δύο κάτσες μὲ σαπούνια. Τὸ ἀμπάρι ἀλεικτεν ἀρκετά, καὶ ἔστησε τὸ σκάφος.

Ἄστωζε τούλαχιστον τὰς παραχγγείλας! Άλλα πίσω εἰς τὴν καμπίναν, σιμὰ εἰς τὸν ἀλλα ὑψήλα, ἦτο μία δέσμη ἀπὸ χαρτόνι γεμάτην ἀπὸ σιδερά, ἐργαλεῖα, καὶ ἀπὸ πάνω ὃτου ἐνα ψιλόν, τὸ ὄποιον εἶχε παραχγεῖν εἰς τὸν καπετάν Ηλίαν, νὰ τὴν φέρῃ ἀπὸ τὸν Βαῦλον, ή Μαριών ή Μαλλίνα. Οἱ ναύτης κατὰ διαταχὴν τοῦ κυρερήτου, ἔρριψε τὸ ξαρφ τούτο πρᾶγμα εἰς τὴν θαλασσαν. Καὶ μαζὲ μὲ τὸν ἀλλα σιδερά, ἐπῆγε καὶ τὸ ψιλόν στὸν πάταν. Ω, νὰ τὸ ἔσλεπεν η Μαριών ή Μαλλίνα, πῶς κατεποντίζῃ οὕτω τὸ ψιλόν, πότα θὰ ἔκοπεν η γλώσσα της ἐναντίον τοῦ καπετάν Ηλία.

Πλήν, ἀπὸ πάνω ἀπὸ τὰ σιδερά καὶ τὸ ψιλόν, εἰς τὴν ιδίαν δέσμην, ἦσαν καὶ ἡ κουντούρες ή κόκκινες, μπτέρες, τῆς Μαργαρίτας ή τῆς Παστινάς. Εξ ἀπροσεξίας τοῦ ναύτην ἐπῆγαν καὶ ἡ κουντούρες μαζὶ μὲ τὰ σιδερά. Ο καπετάν Ηλίας ἐπρόθυσε καὶ τὰς εῖδεν ἐν ἀκαρεῖ,

ός πτερωτάς, παλλομένας, πρὶν θυμισθεῖν εἰς τὸ κῦμα· Ὡ, πόσον ἐλυπήθη! Καὶ τὶ λόγου θὰ ἔθιδεν εἰς τὴν γειτόνισσάν του, τὴν Μαργαρώ τῆς Πασσίνας;

Τὸ μόνιν πρᾶγμα ἔξ οὐλῶν τῶν παριγγελιῶν τὸ ὅποιον ἐκ προθέσεως ἔρριψαν εἰς τὴν θάλασσαν, ἦτο ἡ «σθέρνα», οἰονεὶ χερσαία σχεδία ἀπὸ χοιρός σανίδας δεμένας μὲ σιδερά, ἡ ἀγορασθείσα κατὰ παραγγελίαν τοῦ ζευγηλάτου, Πλάνη τοῦ Ἀντώναρου. Καὶ τὴν ὥραν ὅπου ἡ βρατσέρα ἤργισε τέλος νὰ στεγάζεται ἀπό τὸν ἄνερον, καὶ νὰ εἰσέρχεται εἰς τὸν λιμένα, έσωσιν μακρί, ἐώς παρέκαμπτε τὸ Καλαμάκι, τὸν καθον ὅστις κλείει ἐκ δυσμῶν τὸν λιμένα, ὁ καπετάν Ήλίας, τοῦ ἔφαντος ὅτι ἔβλεπε μίαν κάπαν καὶ μίαν ἀνθρωπίνην κατα-

τομήν, ἵσταμένην ἐπὶ τοῦ βράχου καὶ χειρονομοῦσαν πρὸς τὸ μέρος τῆς βρατσέρας. Ἐπίστευσεν ὅτι θὰ ἡτο ὁ Γιάννης ὁ Ἀντώναρος, ὅστις βεβαίως ἡρώτα μακρόθεν τὸν κυβερνήτην ὃν τοῦ ἔφερε τὴν σθάρναν. Ἄλλα τὴν φωνὴν τὴν ἔπαιρνεν ὁ ἄνεμος.

“Οταν ὅμως ἡ βρατσέρα ἐπληστάσεν, ἀμα ἐνύχτωσεν, εἰς τὸν βράχον τοῦ Ἐπάνω Μαχαλᾶ, ὁ Ἡλίας τῆς Μπαμπλένως ἤκουσεν εὐκρινῶς τὴν δέξιαν φωνὴν τῆς Μαργαρώς τῆς Πασσίνας, τῆς γειτονίσσης του.

— Θυμόθηκες νά μου φέρῃς τῆς κουντούρες, καπετάν Ήλία;

Α. ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗΣ

Ο ΣΤΕΝΑΓΜΟΣ

‘Ο στεναγμὸς εἶναι τὸ ἄχ! καρδιᾶς ποντραι θλιμμένη,
ποῦ κοιλυμβᾷ μέσ’ στὸν καϊμό,
ποῦ λυώνται μὲ τὸν μαραμό,
καρδιᾶς, ποῦ μοιάζει ἡ φαιόστειο μὲ λάβα ἀραμμένη.

‘Ο στεναγμὸς εἶναι καπτὸς σὲ σπλάχνα μανρισμένα,
εἶναι τὰ γέρφη τούραροῦ
ἡ καταχνιὰ ῥαι τοῦ βουνοῦ,
ποῦ ἀπὸ τὰ βάθη ξεπετῷ τῆς γῆς τὰ βονρκωμένα.

Καὶ ποὺς χωρὶς τοῦ στεναγμοῦ τὸ ἄχ! στὸν κόσμο μένει,
εἶναι τραγοῦδι μυστικό,
ποῦχει τὸν πόρο γιὰ σκοπό,
καὶ ποῦ γεννᾷ τὸν ἀνθρωπὸν σιὴ γῆγε καὶ τὸν πεθαίνει.

Μ' αὐτὸν καὶ γὼ γεννήθηκα μ' αὐτὸν θὲν τὰ ποθάρω,
μὰ τὸν μισῶ πολὺ, γιατὶ
μὲ τυραρρεῖ καὶ μὲ κρατεῖ
σᾶν ἐφιάλτης κι' εἰς αὐτὸν τὸν ὕπτον μον ἀπάρω.